

Variation: 1 ♂: segment I, II et partie basale du segment III noirs, la majorité des poils avec des points blancs.

Je remercie tous les collègues qui m'ont prêté ou donné des exemplaires de *Bombus agrorum* de même que pour leurs renseignements; spécialement M. SÉGNY qui eut la grande amabilité de bien vouloir corriger le texte français.

Je dédie cette note à M. le Professeur O. VOGT, qui a stimulé par ses publications l'étude des Bombidae, en occasion de son 80me anniversaire.

Amsterdam, décembre 1949.

André Delmar Hopkins † (1857 – 1948)

door

S. LEEFMANS

Het laatst ontvangen nummer (Oct. 1949) van het Journ. of Econ. Entomology bevat het overlijdensbericht van deze befaamde Amerikaanse bos-entomoloog.

HOPKINS was op een boerderij in W. Virginia geboren en zijn eerste geschrift op toegepast-entomologisch terrein betrof een plaag op zijn eigen boerderij, de Raspberry (frambozen)-borer (*Agrilus ruficollis* F.) Dit onderzoek werd gepubliceerd door het West Virginia Landbouwproefstation, waar hij in 1890 als consulent werd aangesteld. Vervolgens werd deze zeer begaafde autodidact benoemd tot Staatsentomoloog voor Virginia.

In 1902 ging hij over in federale dienst, speciaal voor het onderzoek en voor het organiseren van de afdeling bos-insecten. In het bijzonder zijn de schorskevers van het geslacht *Dendroctonus* het onderwerp geweest van zijn klassiek geworden publicaties. HOPKINS bezocht ook Duitsland om parasieten en predatoren van *Dendroctonus*-soorten te zoeken en voerde met succes *Clerus formicarius* L. in de U.S.A. in. In 1893 ontving hij het eredoctoraat in filosofie. Hij was vele jaren hoofd van de afdeling Bosinsecten van het U.S.A. Bureau of Entomology en fungeerde enige keren als voorzitter van de Amerikaanse Association of Economic Entomologists en de Entomological Society of Washington.

Naast zijn vele systematische en toegepast-entomologische bijdragen, heeft hij ook ver buiten de U.S.A. bekendheid verworven door zijn „Bioclimatic Law”, die een phaenologisch-klimatologische wet is en zijn „Hostselection-principle”, te vertalen met „waardkeuze principe”.

Wat betreft zijn „Bioclimatic law” was HOPKINS destijds zeker zijn tijd vooruit. Het principe van de „Hostselection”, dat tenminste geldend bleek voor vele boktorren en schorskevers, en dat stellig een veel wijdere strekking heeft, is niet alleen bosbouwkundig van veel belang. HOPKINS heeft de zeer hoge leeftijd van 91 jaar mogen bereiken en daarbij tot het laatste de volle beschikking over zijn geestelijke vermogens behouden. Hoe benijdenswaardig! Met hem is één der grote figuren uit de periode van opbloei der Amerikaanse toegepaste entomologie heengegaan.

Voor zijn vele belangrijke bijdragen tot de Amerikaanse bos-entomologie wordt verwezen naar het Journal of Economic Entomology, 16 (5) van Oct. 1923.

Heemstede (post Aerdenhout), Breeroolaan 11, Dec. 1949.